

Islands Brygge 32 D
Postboks 340
2300 København S

Telefon 3524 6000
Fax 3524 6300
E-mail lo@lo.dk

Beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen
Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

LO-sagsnr. 13-814
FTF-sagsnr.
Vores ref. LRI/lph
Deres ref.

Den 9. juni 2016

Henvendelse vedr. ændringer i forordning om sociale ydelser

Den 10. juni 2015 havde Kommissionen en indledende drøftelse med arbejdsmarkedets parter på europæisk plan om fremsættelsen af en ”mobilitetspakke”. Planen var oprindeligt den 9. december 2015 at fremsætte mobilitetspakken. Mobilitetspakken skulle dels indeholde en revision af udstationeringsdirektivet og dels en revision af forordning 883 om sociale ydelser. Ændringerne til udstationeringsdirektivet er fremsat, mens ændringerne i forordning nr. 883 afventer folkeafstemningen i UK den 23. juni 2016.

Der ventes blandt andet at blive lagt op til ændringer i vandrende arbejdstagers ret til sociale ydelser. Siden har LO og FTF drøftet de problemstillinger, der forventes at være i denne forbindelse og er nået til enighed om en række punkter, som vi opfordrer den danske regering til at overveje og tage med i kommende forhandlinger.

Lad os indledningsvis understrege, at LO og FTF mener, at arbejdskraftens mobilitet er meget værdifuld for de europæiske landes økonomi, beskæftigelse og konkurrenceevne. Det er vigtigt at slå fast, at vi ikke ønsker at svække mobiliteten, men ønsker at pege på en række områder, hvor EU-borgeres adgang til danske velfærdsydelser kan finde sted på en måde, så den danske befolkning kan have forståelse herfor og fortsat være åbne overfor.

Andre EU-borgeres adgang til sociale ydelser i Danmark er reguleret i forordning nr. 883. Reglerne bør indrettes på en måde, der sikrer, at et system som det danske, der er skattefinansieret og giver alle - selv uden optjening - adgang til ydelserne, ikke kommer unødigt under pres.

Arbejdstagerbegrebet

I EU-retten er arbejdstagerbegrebet ikke entydigt, men varierer fra retsakt til retsakt. I vedlagte bilag fra Udlændingestyrelsen ”ny i danmark.dk” beskrives EU-Domstolens praksis og på baggrund af en række domme fremgår det, at der ikke kan sættes nogen nedre grænse for, hvor længe et arbejdsforhold skal have varet eller hvor mange ti-

mers ugentlig beskæftigelse, der skal være tale om. Muligvis kan der stilles krav om 10 ugers arbejde og en ugentlig beskæftigelse på minimum 10-12 timer.

Efter vores opfattelse er denne retspraksis helt uholdbar. Et er, hvornår man er arbejdstager efter art. 45 i TEUF, og dermed har krav på de samme løn- og arbejdsvilkår som en dansk kollega. Noget helt andet er, hvornår der er adgang til skattefinansierede sociale ydelser.

Det er nærliggende at kræve et ændret arbejdstagerbegreb, så der skal tages hensyn til, om personen ved ansættelsesforholdet oppebærer en indkomst, der kan anses for tilstrækkeligt underhold vurderet efter leveomkostningerne i gæstelandet. Med andre ord en løn til at leve af. Derudover må der være et krav om, at forholdet har en vis periode. Det har således aldrig været hensigten, at en jordbærplukker, der alene har kortvarigt sæsonarbejde, skulle omfattes af den danske sociallovgivning, lige så lidt som det skal være tilfældet for en dansker, der deltager i den franske vinhøst.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at den praksis, der er nævnt ovenfor er udviklet i forhold til art. 45 og ikke art. 48. Det er imidlertid art 48, der afgiver hjemmel for forordning nr. 883. Hertil kommer, at det i EU-Domstolens praksis er fastslået, arbejdstagerbegrebet i de to bestemmelser ikke er ens.

LO og FTF ønsker ikke generelt et ændret arbejdstagerbegreb. Det er udelukkende i forhold til sociale sikringsordninger og SU, at forslaget skal ses.

Arbejdsløshedsdagpenge

Danmark har et krav om beskæftigelse i mindst 296 timers i løbet af 12 uger for at kunne opnå danske dagpenge. Udover Danmark har kun Finland et krav om beskæftigelse. På grund af en mulig traktatbrudssag overfor Finland, er det nødvendigt med en præcisering af, at Danmark har ret til at fastholde et krav om beskæftigelse for at kunne få adgang til arbejdsløshedsdagpenge. LO og FTF ønsker derfor, at der arbejdes for en præcisering i forordning nr. 883, så det slås fast, at medlemsstaterne har ret til at stille krav om forudgående beskæftigelse i det land, man skal modtage dagpenge fra.

Det er relativt nemt at medtage dagpenge fra Danmark til et andet EU-land som arbejdssøgende. Kun en mindre del af danske dagpengemodtagere benytter sig af denne mulighed. Derimod er antallet af statsborgere fra østeuropæiske lande, der medtager dagpenge til hjemlandet, hvor de danske dagpenge mange gange vil overstige lønningerne, steget betydeligt fra 2010 til 2015. I 2010 medtog 1043 personer dagpenge til et andet EU/EØS land. Af disse var 77 % danske medlemmer mod 23 % udenlandske. I 2015 medtog 1618 dagpenge. Af disse var 42,6 % danske medlemmer mod 58,4 % udenlandske medlemmer.

Denne stigning sammenholdt med, at Kommissionen har bebudet, at den vil foreslå en forlængelse fra 3 til 6 måneder af den periode, hvori man kan eksportere danske dagpenge til et andet EU-land, udgør en risiko for væsentligt forøgede dagpengeudgifter. LO og FTF ønsker derfor ikke, at det pålægges medlemsstaterne at gøre det muligt at medtage dagpenge til et andet EU-land udover 3 måneder.

LO og FTF mener også, at arbejdssøgende personer, der medtager dagpenge til et andet EU-land, skal rådighedskontrolleres af det land, hvorfra dagpengene udbetales og ikke som nu af det land, hvor den arbejdssøgende søger job.

Førtidspension

Førtidspension er en ydelse, der udbetales til personer, der varigt har mistet arbejdsevnen og som udbetales frem til folkepensionsalderen. Udgangspunktet er, at personer, der modtager førtidspension har indfødsret og bopæl i Danmark. EU-borgere har dog ret til dansk førtidspension efter blot et års bopæl eller fast beskæftigelse i Danmark pga. sammenlægningsprincippet.

Da der er tale om en langvarig ydelse, er det rimeligt at kræve en stærkere tilknytning til Danmark, der skal bære byrden end den, der opnås ved 1 års bopæl. LO og FTF ønsker derfor, at det gøres muligt at indføre krav om en længere bopælspligt i Danmark for at kunne opnå ret til førtidspension. Hvis førtidspensionen søges på grundlag af en arbejdsskade opstået i Danmark, ser vi derimod ikke noget grundlag for skærpselsen.

Børnepen

EU-borgere har ret til børnepen i Danmark uanset, om deres børn opholder sig i Danmark eller ej. Det samme gør sig gældende for danskere, hvis børn er bosat i udlandet.

De danske børnepen er fastsat ud fra omkostningsniveauet i Danmark, og det har givet anledning til store diskussioner i offentligheden om det rimelige heri, når børnene er bosat i lande med et meget lavere omkostningsniveau. Det virker især anstødeligt i de tilfælde, hvor børnenes forældre ikke igennem længere tid har betalt skat i Danmark og dermed bidraget til ordningen.

LO og FTF går derfor ind for en indeksering af børnepengene i forhold til levestandarden i det land, hvor barnet/børnene opholder sig.

SU

Adgangen til SU er ikke reguleret i Forordning nr. 883 men i opholdsdirektivet. Imidlertid er udviklingen i antallet af udlændinge, der modtager dansk SU bekymrende. Fra 2011 til 2013 er der sket mere end en 13-dobling af EU-statsborgere på dansk SU. Fra februar 2013 til februar 2016 har godt 5000 flere EU-borgere modtaget dansk SU og udgifterne til udenlandske studerende er steget fra 19 mio. kr. til 395 mio. kr.

Der er eksempler på, at EU-borgere har modtaget løn for 10 timers arbejde og som arbejdstagere har kunnet modtage SU ved at være tilmeldt et studie. Disse personer har arbejdet mere end de 10 timer, de har modtaget løn for og den skattefinansierede SU har i praksis udgjort en del af deres løn. TV 2-programmet Operation X torsdag den 26. maj 2016 har senest afsløret forholdet.

Der er selvfølgelig tale om misbrug, men en form for misbrug, som man vil kunne komme til livs ved at få skærpet betingelserne for, at EU-borgere kan oppebære dansk

SU. Dette kan dels ske ved et ændret arbejdstagerbegreb. Dels kan der opstilles krav om en vis grad af integration i Danmark.

EU-Domstolen har således i de forenede tyske sager (C-523 og C-585/11) fremhævet, at et medlemsland kan indskrænke sig til kun at tildele støtte til studerende, der har godtgjort en vis grad af integration i statens samfund. Det er et spørgsmål, om denne mulighed er udnyttet tilstrækkeligt. SU-loven blev på dette punkt ændret med virkning fra 1.7 2014, men ændringen har ikke bremset udviklingen i antallet af udlændinge, der modtager dansk SU.

Der er mulighed for at læse i udlandet og for hertil at modtage de samme ydelser som på en uddannelse i Danmark. Her bør ydelsen – som ved børnepenge – indekseres i forholdet til leveomkostningerne i uddannelseslandet.

Til slut vil vi fremhæve, at disse forslag er tænkt som bidrag til, at mobiliteten indenfor EU kan ske på en måde, som den danske befolkning vil anse for at være ret og rimelig, og som ikke fører til nedadgående pres på vores velfærdssystem. Kun på den måde kan vi sikre bred opbakning til den fri bevægelighed indenfor EU.

Vi deltager meget gerne i et møde, hvor vi kan drøfte og uddybe vores forslag.

Med venlig hilsen

LO

FTF

Vedlagt:

- ny i danmark.dk (Udlændingestyrelsen 5. januar 2015)